

Lærer Fure på Folkenborg skole

Av Dag Mysen/Erik Wågen

Erik Wågen er omtalt i egen artikkel i dette nummeret av Haakon. Fra han gikk i tredje klasse måtte han flytte over fra Mysen skole til Folkenborg skole, da huset familien hadde kjøpt øverst i Høgliveien («Borgenhus») så vidt lå på utsiden av den trange omkretsen for Mysen kommune. Han gikk tredje klasse hos frøken Bertha Sønstegaard. Men fra og med fjerde klasse gikk han for lærer Fure. Her er hva Erik Wågen forteller om sin elskede lærer:

«Fra 1930–34 gikk jeg fjerde, femte, sjette og syvende klasse hos lærer Olav Fure. Han var nordfjording og meget avholdt av oss som gikk i klassen. Han var etter mitt skjønn en fremragende lærer. Han kjente oss alle sammen, visste hva slags kår vi kom fra og han var meget klar over hvor fattige foreldre mange av barna hadde.

Vinterstid

Særlig vintertid var det ille. Værst var det dårlige fottøyet. Mer enn én gang måtte Fure hjelpe til med å ta av elevene sine gjennomvåte skotøy, og la barna sitte på vedkassen med bena mot den digre ovnen. Ikke var klærne hele alltid, og fra den tiden husker jeg at Fure sa at det ikke var noen skam å bruke slitte klær bare de var lappet og stelt.

En gang husker jeg det var en snøvlete liten fyr som kom kald og gjennomvåt en sen høstdag full av

Lærer Olav Fure.

regn. Han hadde ikke sko på bena for det var ikke hans tur å bruke skoene.

Disiplin og god opplæring

Det var disiplin i Fures klasse, og det var ikke snakk om å komme uforberedt eller uten å ha gjort leksen hjemme. I klassen på omkring 30 var det flere spesielt flinke elever. Det var noen piker som skrev med en skjønnskrift som var like pen som de trykte skriveeksemplene.

Om våren tok Fure oss ut og med i en have og lærte oss å stelle i stand grønnsak- og blomsterbed. Han ivret for bruk av grønnsaker i kosten, noe som slett ikke var vanlig den gangen. Hjemme hos mor var dette en selvfølge, forresten.

Det var religion og sang i alle første-timer. Og Fure holdt andakt. Vi måtte hver dag stå mellom benkeradene og drive lett gymnastikk etter hans kommando. En gang i uken om sommeren slo vi ball og han instruerte og kommanderte. Jeg tror at vi var flinke.

Fure organiserte hopprenn med premier. Vi gikk langrennsturer til en bakke et par kilometers vei fra skolen. Bakken lå i nærheten av Randem gård. Jeg var en habil hopper og fikk mansjettknapper et år for en fjerdeplass.

Fysisk fostring

Det var åpenbart at Fure var for fysisk fostring. Han gikk i spissen for å arrangere skolemesterskap for alle skolene i Eidsberg kommune. Han forsøkte å trene oss litt, men jeg og mine kamerater hadde andre voksne som fulgte oss opp mer bevisst.

Det var første gang at skolemesterskapet ble arrangert og jeg trente meget. I anledning konkurransen fikk jeg piggsko av far. Den dagen mesterskapet skulle gå av stabelen hadde jeg glemt piggskoene hjemme og måtte løpe hjem for å hente dem. Jeg rakk tilbake et par minutter før jeg skulle i ilden med første øvelse som var 60 meter sprint. Den vant jeg på 8,4 sekunder. Jeg vant også lengde med 5,30 meter og høyde med 155 cm.

Det var et meget stort arrangement. Kommunens samtlige lærere deltok som startere, målere, dommere og tidtagere.

Lus

En alminnelig plage den gangen var lusespørsmålet. Det var snakk om hodelus, «flatlus» som vi kalte

det. Regelmessig kom kommunens helsesøster på klassebesøk. Da greide hun gjennom alle hodene i klassen med en lusekam. Selvfølgelig fant hun lus hos de faste hver gang. Parafin ble benyttet som lusedrepe-middel.

Jeg kan ikke huske at jeg kom hjem med melding om at de var funnet lus hos meg. Men det var regel på Borgenhus hver lørdag etter badet i den store sinkbaljen på kjøkkenet, at vi ble gjenstand for nitidg greiing av hår med det som ble kalt finkam (les: lusekam). Kammen var bare omkring 10 cm. lang og var omtrent 7 cm. bred. Den hadde fine tenner på begge sider, kanskje noe finere på den ene siden enn på den andre. Det var mor eller far som gredde oss for å finne ut om vi hadde lus. Finkammen var i flittig bruk i de fleste hjem i mine guttedager. Jeg husker at de var svarte.

Skoledagen

Vi hadde seks timer skoledag tre dager i uken. I det store frikvarteret fikk vi sitte inne i klasserommet mens vi spiste opp skolematen vår. Men ellers var det ikke lov å oppholde seg i klasserommene i frikvarterene. «Ut med dere!» var beskjeden fra lærer Fure. Dispensasjon ble gitt om sterk forkjølelse hadde rammet en eller annen. Da fikk vedkommende lov å oppholde seg i korridoren, men ikke i klasserommet. Der sto vinduene åpne på vid vegg hele friminuttet.

Hukommelse

Etter folkeskolen kunne jeg se lærer Fure en og annen gang, blant annet om vi var til gudstjeneste i Mysen kirke samtidig.

Etter april i 1944 bodde jeg ikke lenger på Mysen og møtte ikke min gamle lærer igjen før 30 år senere. Da var jeg med mor en søndag til gudstjeneste i Mysen kirke. Hun gikk inn mens jeg ble igjen litt på utsiden

for å rusle rundt på kirkegården og se på gravene. Da jeg så skulle gå inn i kirken så jeg lærer Fure komme mot meg og han smilte da han rakte meg hånden: «Kjære Erik! Så hyggelig det er å hilse på deg igjen!»